

Stavovi o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca s obzirom na odabrane demografske varijable

Jelena Kristić¹, Jadranka Deže¹, Ivana Fosić², Ana Crnčan¹

¹Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, V. Preloga 1, 31000 Osijek, Hrvatska (jkristic@pfos.hr)

²Ekonomski fakultet u Osijeku, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Trg Lj. Gaja 7, 31000 Osijek, Hrvatska

SAŽETAK

Poduzetnička aktivnost žena i muškaraca pojmovi su koji bi trebali biti uravnoteženi i jednako vrednovani. U Republici Hrvatskoj prisutno je skoro dvostruko veće učešće muškaraca nego žena u poduzetničkim aktivnostima, iako se taj jaz polako, ali nedovoljno brzo smanjuje. U cilju utvrđivanja stavova o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca te identificiranju razlika u stavovima ispitanika s posebnim naglaskom na područje stanovanja, provedeno je indikativno istraživanje na uzorku od 1.157 ispitanika studentske populacije, koji predstavljaju potencijalne buduće pokretače poduzetničkih aktivnosti. Rezultati su pokazali kako postoje razlike u stavovima ispitanika s urbanih područja koji se više slažu s tvrdnjama o poduzetništvu kao muškoj aktivnosti ($p < 0,026$) i boljeg uočavanja poslovnih prilika od strane muškaraca ($p < 0,000$), dok se ispitanici s ruralnih područja više slažu s tvrdnjom kako žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život ($p < 0,019$).

Ključne riječi: poduzetničko djelovanje žena, poduzetničko djelovanje muškaraca, studentska populacija, demografske varijable

UVOD

U razdoblju od 2011. do 2017. godine, pozitivne promjene u poduzetničkoj demografiji s obzirom na broj poduzetnički aktivnih muškaraca na 100 odraslih stanovnika (Total early-stage Entrepreneurial Activity for male - TEA muškarci) te poduzetnički aktivnih žena na 100 odraslih stanovnika (Total early-

stage Entrepreneurial Activity for female - TEA žene) ostvarene su samo u 2015. i 2017. godini, dok je u ostalim godinama ustaljen jaz između ove dvije kategorije u korist muškaraca (Tablica 1).

U pokretanju poduzetničkih aktivnosti u Republici Hrvatskoj žene su u 2017. godini 1,8 puta manje aktivne u odnosu na muškarce, što

je približno i prosjek u Europskoj uniji (1,7). Najlošije analizirane godine su svakako 2012. i 2014. godina kada su žene za 2,4 puta bile manje poduzetničke aktivne od muškaraca.

Uravnoteženost poduzetničkih aktivnosti žena i muškaraca prisutna je i u mnogim visoko razvijenim zemljama (Austrija, Švicarska, Australija), gdje je ulazak u poduzetničku aktivnost rezultat uočenih prilika, a poduzetnički eko-sustav podržava jednak pristup svima, odnosno gdje postoji raspoloživost usluga za obitelj, kao što su vrtići, cjelodnevni boravci djece u školama te usluge za brigu o starijim članovima obitelji. Uravnoteženost

poduzetničkih aktivnosti s obzirom na kriterij rodosti u pravilu je prisutnija u zemljama koje imaju visoku nezaposlenost, što je vidljivo i unutar EU (www.cepor.hr, 2018). Hrvatsku još uvijek obilježava značajno veće učešće muškaraca nego žena u poduzetničkim aktivnostima, iako se kroz godine primjećuje smanjivanje tog jaza. Usporedba sa zemljama čijoj skupini pripada Hrvatska s obzirom na razvojnu fazu (gospodarstva temeljena na učinkovitosti) dodatno upozorava na prespore procese ujednačavanja muškaraca i žena u poduzetničkoj aktivnosti u Hrvatskoj (www.cepor.hr, 2018).

Tablica 1. Poduzetnička aktivnost žena i muškaraca mjerena TEA indeksom

Godina	TEA muškarci	TEA žene	TEA muškarci/TEA žene	
			HR	EU
2011	10,01	4,71	2,13	-
2012	11,8	4,9	2,4	2,1
2013	11,5	5,1	2,2	1,9
2014	11,3	4,8	2,4	1,9
2015	9,7	5,7	1,7	1,9
2016	11,2	5,6	2	1,8
2017	11,5	6,4	1,8	1,7

Izvor: www.cepor.hr, 2018.

Razne gospodarske, političke i društvene promjene, ali i opće nezadovoljstvo financijskim mogućnostima, stimulira žene prema samozapošljavanju, nažalost vrlo često iz krajnje nužde, što je pogotovo karakteristično za ruralna područja gdje je poljoprivredna proizvodnja dominantna gospodarska aktivnost, a proces depopulacije i feminizacije sela uobičajena pojava (Kristić i Deže, 2011).

U istraživanju Kristić i sur. (2016) rezultati pokazuju kako ispitanici kao prioritetne poduzetničke motivatore žena na selu ističu nužnost stjecanja prihoda zbog preživljavanja

te potrebu za neovisnošću. Najčešći su kamen spoticanja na putu do realizacije poduzetničke aktivnosti žena na selu, prema ispitanicima, nepostojanje financijskih resursa i nedovoljna potpora nadležnih institucija. Financijska motiviranost pokretanja poduzetničkih aktivnosti žena je prikazana i u istraživanju Fosić i sur. (2017), s posebnim naglaskom na stanovnike ruralnih područja koji su visoko rangirali važnost stabilnosti i sigurnosti zaposlenja, mogućnost postizanja priznanja za uspjeh u poslu i osobne afirmacije te bolje uvjete rada u odnosu na stanovnike s gradskih i

prigradskih područja.

Cilj ovoga rada odnosi se na utvrđivanje stavova o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca kao i identificiranje eventualnih razlika u stavovima ispitanika s obzirom na demografske i socioekonomske varijable ispitanika s posebnim naglaskom na područje stanovanja.

MATERIJAL I METODE

U istraživanju se koristila metoda prikupljanja primarnih podataka upitnikom kreiranim od strane autora, a provedena je 2014. godine.

Cjelokupni upitnik sadržavao je 23 pitanja zatvorenog tipa podijeljenih u nekoliko skupina koje se odnose na osobine žena poduzetnica i muškaraca poduzetnika, prepreke, razloge i motive pokretanja poduzetničkog poduhvata te stavove o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca. Na kraju su dodana pitanja koja se odnose na sociodemografska obilježja ispitanika. Zbog velike opširnosti istraživanja, u radu su prikazani samo dijelovi vezani uz stavove ispitanika o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca.

Ciljna skupina ispitanika bili su studenti preddiplomskih i diplomskih studija (18-25 godina) ravnomjerno raspoređeni po svim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (17 fakulteta, akademija i odjela), a uzorak je namjeran i obuhvaća 1.157 ispitanika s područja istočne Hrvatske. Od ukupnog broja ispitanika, njih 63,2 % bilo je ženskog, a 36,8 % muškog spola, gotovo polovica ispitanika dolazi iz gradskih naselja (47,3 %), njih 14,1 % iz prigradskih naselja, a 38,6 % sa seoskog područja. Ukupno 13,1 % ispitanika ima mjesečni prihod

kućanstva manji od 3.999,99 kuna, njih 18,6 % od 4.000,00-5.499,99, slijedi 19 % od 8.000,00-10.499,99 te 14,5 % s mjesečnim prihodima većim od 10.500,00 kuna, dok se 21,8 % ispitanika nije željelo izjasniti ili nije znalo dati odgovor o mjesečnim prihodima kućanstva. Prihodi njihovih kućanstava ostvaruju se iz nepoljoprivrednih djelatnosti u 72,4 % ispitanika, dok je u svega 6,4 % kućanstava prihod ostvaren isključivo iz poljoprivrede kao gospodarske djelatnosti.

Podatci prikupljeni u istraživanju obrađeni su statističkim programskim paketom SPSS Statistics Desktop, V17.00, dok su se u istraživanju koristile metode deskriptivne statističke analize podataka kako bi se opisao uzorak (frekvencije, postoci, aritmetička sredina, standardna devijacija).

Od parametrijskih testova računati su t-testovi za nezavisne uzorke (independent t-test), jednostavna analiza varijance (oneway ANOVA) pomoću koje su se provjerile razlike u pojedinim stavovima između ispitanika te Pearsonovi koeficijenti korelacije koji prikazuju smjer i jačinu korelacije između promatranih varijabli.

REZULTATI I RASPRAVA

U cilju ispitivanja razlika u stavovima o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca, ispitanicima su postavljene tvrdnje o različitim aspektima poduzetničkog djelovanja istih. Stavovi ispitanika mjereni su na Likertovoj ljestvici koja se sastojala od pet stupnjeva (1 = u potpunosti se ne slažem, 5 = u potpunosti se slažem). Na temelju odgovora ispitanika izračunate su aritmetička sredina (M) i standardna devijacija (SD) za svaku tvrdnju (Tablica 2).

Tablica 2. Stavovi ispitanika o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca

Tvrdnje	N	AS	SD
Žene bi trebale više brinuti o kućanstvu.	1.157	2,52	1,220
Žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život.	1.157	4,34	0,906
U poslovnom smislu, žene i muškarci su ravnopravni.	1.157	3,60	1,226
Muškarci su bolji u poslovnim prilikama.	1.157	3,06	1,168
Poduzetništvo je dobar način ostvarivanja dohotka.	1.157	3,98	0,850
Žene i muškarci imaju jednake mogućnosti za pokretanje posla.	1.157	3,37	1,198
Poduzetnička aktivnost žena na selu je manja nego u gradu.	1.157	3,78	1,038
Žene prosječno zarađuju manje od muškaraca.	1.157	3,62	1,011
Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost.	1.157	2,41	1,249

Napomena: N = ukupan broj ispitanika; AS = aritmetička sredina; SD = standardna devijacija

Na temelju dobivenih aritmetičkih sredina moguće je zaključiti kako ispitanici najviše podržavaju tvrdnju kako žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život (AS = 4,34).

Nešto slabiji stupanj slaganja iskazali su s tvrdnjama kako je poduzetništvo dobar način ostvarivanja dohotka (AS = 3,98) te kako je poduzetnička aktivnost žena na selu manja nego u gradu (AS = 3,78). Ispitanici su u prosjeku najmanji stupanj slaganja iskazali s tvrdnjama kako bi žene trebale više brinuti o kućanstvu (AS = 2,52) te o poduzetništvu kao prvenstveno muškoj aktivnosti (AS = 2,41).

Neslaganje s pojmom poduzetništva kao muškom aktivnošću izrazili su Cohoon i sur. (2010) koji su u svom istraživanju dokazali kako uspješni poduzetnici, bili oni muškarci ili žene, imaju vrlo slične životne uvjete koji na prilično jednak način utječu na mogućnost pokretanja posla te na ravnopravnost muškaraca i žena u poduzetničkom djelovanju.

I u istraživanju Dodescu i sur. (2011) naglašeno je kako žene drže kako ne postoji spol u poslovnom svijetu i kako se žene poduzetnice susreću s jednakim problemima kao i muškarci poduzetnici.

Kako bi se ispitala povezanost između varijabli, izračunati su Pearsonovi koeficijenti korelacije (Tablica 3).

Tvrdnja „Žene bi trebale više brinuti o kućanstvu“ pokazuje umjerenu pozitivnu povezanost s tvrdnjama „Muškarci su bolji u poslovnim prilikama“ ($r = 0,452$, $p < 0,01$), „Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost“ ($r = 0,413$, $p < 0,01$) te umjerenu negativnu povezanost s tvrdnjom „Žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život“ ($r = -0,309$, $p < 0,01$). Tvrdnja „Žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život“ pokazuje umjerenu pozitivnu povezanost s tvrdnjom „U poslovnom smislu žene i muškarci su ravnopravni“ ($r = 0,310$, $p < 0,01$) te umjerenu negativnu povezanost s tvrdnjom „Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost“ ($r = -0,328$, $p < 0,01$).

Tablica 3. Povezanost stavova ispitanika o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca (Pearsonovi koeficijenti korelacije)

	žene bi trebale više brinuti o kućanstvu	žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život	u poslovnom smislu, žene i muškarci su ravnopravni	muškarci su bolji u uočavanju poslovnih prilika	poduzetništvo je dobar način ostvarivanja dohotka	žene i muškarci imaju jednake mogućnosti za pokretanje posla	poduzetnička aktivnost žena na selu je manja nego u gradu	žene prosječno zarađuju manje od muškaraca	poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost
žene bi trebale više brinuti o kućanstvu	1								
žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život	-,309**	1							
u poslovnom smislu, žene i muškarci su ravnopravni	-,087**	,310**	1						
muškarci su bolji u uočavanju poslovnih prilika	,452**	-,278**	-,111**	1					
poduzetništvo je dobar način ostvarivanja dohotka	-,023	,099**	,048	,085**	1				
žene i muškarci imaju jednake mogućnosti za pokretanje posla	,029	,153**	,437**	,046	,155**	1			
poduzetnička aktivnost žena na selu je manja nego u gradu	,059*	,059*	,057	,072*	,104**	,030	1		
žene prosječno zarađuju manje od muškaraca	-,003	,080**	-,089**	,040	,074*	-,137**	,204**	1	
poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost	,413**	-,328**	-,150**	,482**	-,053	-,081**	,051	,129**	

Napomena: *p<0,05; **p<0,01

Tvrdnja „U poslovnom smislu, žene i muškarci su ravnopravni“ pokazuje umjerenu pozitivnu povezanost s tvrdnjom „Žene i muškarci imaju jednake mogućnosti za pokretanje posla“ ($r = 0,437$, $p < 0,01$). Tvrdnja „Muškarci su bolji u uočavanju poslovnih prilika“ pokazuje umjerenu pozitivnu povezanost s tvrdnjom „Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost“ ($r = 0,482$, $p < 0,01$).

Kako bi se provjerilo postoje li razlike u pojedinim odgovorima s obzirom na demografske varijable, primijenjen je parametrijski postupak t-test za nezavisne uzorke. Konkretno, testirane su razlike u aritmetičkim sredinama pojedinih odgovora s obzirom na demografsku varijablu spol (Tablica 4).

Tablica 4. Testiranje razlika aritmetičkih sredina tvrdnji o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca s obzirom na spol

Tvrdnje	Spol						t-test
	Muško			Žensko			
	N	M	SD	N	M	SD	
Žene bi trebale više brinuti o kućanstvu.	426	3,23	1,207	731	2,11	1,022	16,834**
Žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život.	426	3,95	,980	731	4,56	,776	-11,683**
U poslovnom smislu, žene i muškarci su ravnopravni.	426	3,54	1,174	731	3,64	1,316	-1,247
Muškarci su bolji u uočavanju poslovnih prilika.	426	3,54	1,049	731	2,78	1,142	11,320**
Poduzetništvo je dobar način ostvarivanja dohotka.	426	3,98	,843	731	3,98	,854	-,110
Žene i muškarci imaju jednake mogućnosti za pokretanje posla.	426	3,42	1,117	731	3,34	1,242	1,173
Poduzetnička aktivnost žena na selu je manja nego u gradu.	426	3,79	1,035	731	3,77	1,041	,271
Žene prosječno zarađuju manje od muškaraca.	426	3,60	1,008	731	3,64	1,013	-,555
Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost.	426	2,96	1,205	731	2,09	1,160	12,137**

Napomena: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Statistički značajna razlika postoji kod tvrdnje „Žene bi trebale više brinuti o kućanstvu“ ($t = 16,834$, $p < 0,01$). Muškarci imaju pozitivnije mišljenje o ovoj tvrdnji ($M = 3,23$), dok se žene s ovom tvrdnjom generalno ne slažu ($M = 2,11$). Razlika se može uočiti i kod tvrdnje „Žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život“ ($t = -11,683$, $p < 0,01$), gdje se žene više slažu s ovom tvrdnjom od muškaraca ($M = 4,56 > M = 3,95$). Muškarci se pak više slažu ($M = 3,54 > M = 2,78$) s tvrdnjom „Muškarci su bolji u uočavanju poslovnih

prilika“ ($t = 11,320$, $p < 0,01$), kao i s tvrdnjom ($M = 2,96 > M = 2,09$) „Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost“ ($t = 12,137$, $p < 0,01$).

Demografske varijable područje i osnovni izvor prihoda su obrađene analizom varijance (ANOVA). U tablicama 5 i 6 su prikazani rezultati gdje su uočene statistički značajne razlike postavljenih tvrdnji.

Tablica 5. Testiranje razlika aritmetičkih sredina tvrdnji o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca s obzirom na područje stanovanja

Tvrdnje		Zbroj kvadrata	df (stupnjevi slobode)	Aritmetička sredina kvadrata	F - omjer	P
Žene bi trebale više brinuti o kućanstvu.	Unutar grupe	9,220	2	4,610	3,108	,045*
	Između grupa	1711,630	1154	1,483		
Žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život.	Unutar grupe	6,485	2	3,243	3,974	,019*
	Između grupa	941,727	1154	,816		
Muškarci su bolji u uočavanju poslovnih prilika.	Unutar grupe	9,985	2	4,992	3,677	,026*
	Između grupa	1566,658	1154	1,358		
Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost.	Unutar grupe	25,680	2	12,840	8,330	,000**
	Između grupa	1778,666	1154	1,541		

Napomena: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Utvrđena je razlika u tvrdnji „Žene bi trebale više brinuti o kućanstvu“ kod ispitanika s obzirom na područje stanovanja ($F = 3,108$, $df = 2$, $p < 0,045$). Scheffeovim testom, na razini značajnosti od 5 % provjerene su razlike među kategorijama odgovora o području odakle dolaze. Dobivene su značajne razlike između kategorija odgovora: gradsko ($M = 2,61$, $SD = 1,227$) i seosko područje ($M = 2,42$, $SD = 1,191$), tj. oni koji dolaze iz grada više se slažu s ovom tvrdnjom od onih koji dolaze sa sela.

Kod tvrdnje „Žene mogu imati i uspješnu karijeru i kvalitetan obiteljski život“ situacija je obrnuta ($F = 3,974$, $df = 2$, $p < 0,019$). Dobivene su značajne razlike između kategorija odgovora: gradsko ($M = 4,29$, $SD = 0,925$) i seosko ($M = 4,43$, $SD = 0,841$), tj. oni koji žive na selu više se slažu s ovom tvrdnjom od onih koji žive u gradu; i razlike između odgovora prigradsko ($M = 4,23$, $SD = 0,991$) i seosko područje (M

$= 4,43$, $SD = 0,841$), tj. oni koji žive na selu više se slažu s ovom tvrdnjom od onih koji žive u prigradskim naseljima.

Iznenadujuće, ispitanici koji dolaze s urbanih područja (gradsko i prigradsko područje) se više slažu ($F = 3,677$, $df = 2$, $p < 0,026$) s tvrdnjama „Muškarci su bolji u uočavanju poslovnih prilika“ i „Poduzetništvo je prvenstveno muška aktivnost“ ($F = 8,330$, $df = 2$, $p < 0,000$). Kod prve tvrdnje dobivene su značajne razlike između kategorija odgovora seosko ($M = 2,96$, $SD = 1,181$) i prigradsko područje ($M = 3,23$, $SD = 1,167$), dok kod druge tvrdnje postoje značajne razlike između kategorija odgovora gradsko ($M = 2,50$, $SD = 1,253$) i seosko ($M = 2,23$, $SD = 1,195$) i između kategorija prigradsko ($M = 2,61$, $SD = 1,326$) i seosko područje ($M = 2,23$, $SD = 1,195$).

Tablica 6. Testiranje razlika aritmetičkih sredina tvrdnji o poduzetničkom djelovanju žena i muškaraca s obzirom na izvor prihoda kućanstva

Tvrdnja		Zbroj kvadrata	df (stupnjevi slobode)	Aritmetička sredina kvadrata	F - omjer	P
Žene prosječno zarađuju manje od muškaraca	Unutar grupe	10,803	2	5,401	5,326	,005
	Između grupa	1170,400	1154	1,014		

Napomena: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Kod izvora prihoda kućanstva, postoji samo jedna statistička razlika ($F = 5,326$, $df = 2$, $p < 0,005$) kod tvrdnje „Žene prosječno zarađuju manje od muškaraca“ kao što je i prikazano u tablici 6. Dobivene su značajne razlike između kategorija odgovora: nepoljoprivredne djelatnosti ($M = 3,68$, $SD = 0,994$) i poljoprivreda

i nepoljoprivreda ($M = 3,50$, $SD = 1,063$), tj. oni kojima su izvor prihoda nepoljoprivredne djelatnosti više se slažu s ovom tvrdnjom.

ZAKLJUČAK

Pokretanje poduzetničkih aktivnosti trebalo bi biti povezano s jednakim mogućnostima u ostvarivanju poduzetničkih poduhvata, ali i istodobno jednakog valoriziranja poduzetničkih aktivnosti žena i muškaraca. Ta ravnopravnost u Republici Hrvatskoj još uvijek nije ostvarena, što je posebno vidljivo usporedbom indeksa poduzetnički aktivnih muškaraca i žena na sto odraslih stanovnika.

Razmišljanja o poduzetničkim aktivnostima kao i želji i motivaciji za pokretanjem poduzetničkog poduhvata počinju se stvarati u dobi punoljetnosti. Deklarativna potpora mladih ispitanika ravnopravnosti spolova u poduzetništvu postoji jer su u provedenom istraživanju najmanje vrijednosti ostvarene za tvrdnju o poduzetništvu kao prvenstveno muškoj aktivnosti.

No, razlike u odgovorima ispitanika ipak postoje. Muškarci i ispitanici s urbanih područja su ti koji smatraju kako je poduzetništvo ipak muška aktivnost, kako muškarci bolje uočavaju poslovne prilike od žena i kako bi žene trebale više brinuti o kućanstvu. Žene i ispitanici s ruralnih područja pak više smatraju kako je moguće ostvariti uspješan poslovni i obiteljski život.

Kako bi se učinkovito podržalo ravnopravno i ravnomjerno razvijanje poduzetničkih aktivnosti žena potrebna je potpora lokalnih, regionalnih, državnih i međunarodnih organizacija koje su usmjerene na osnaživanje žena u poduzetničkim vodama i poslovnom svijetu i to pravodobnom edukacijom o ravnopravnom poduzetništvu koje bi se trebalo provoditi u srednjoškolskom i visokoobrazovnom sustavu, podrškom potencijalnim ženama poduzetnicama u vidu osmišljavanja različitih projekata s

posebnim naglaskom na područja stanovanja i uključivanjem dokazanih i uspješnih žena poduzetnica u motivaciju i edukaciju potencijalnih.

LITERATURA

Cohoon, J.M., Wadhwa, V., Mitchell, L. (2010). *The Anatomy of an Entrepreneur: Are Successful Women Entrepreneurs Different from Men?* Kansas City, Missouri, USA: Kauffman – The Foundation of Entrepreneurship.

Dodescu, A., Bădulescu, A., Giurgiu, A., Pop-Cohuț, I. (2011). *Women Entrepreneurship in the Western Romania: Research Results and Policy Recommendations*. *Theoretical and Applied Economics*, 18 (554): 25-48.

Fosić, I., Kristić, J., Trusić, A. (2017). *Motivational factors: Drivers behind women entrepreneurs' decision to start an entrepreneurial venture in Croatia*. *Scientific Annals of Economics and Business*, 64 (3): 339-357.

Kristić, J., Deže, J. (2011). *Poduzetništvo žena: stvarnost ili tek budućnost?* U: *Zbornik radova sa znanstvenog skupa „Globalizacija i regionalni identitet 2011.“* na temu „Gospodarske i kulturne odrednice regionalnog identiteta“, Šundalić, A., Zmaić, K. i Sudarić, T. (ur.), 207-216. Osijek, Hrvatska: Ekonomski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Kristić, J., Deže, J., Fosić, I. (2016). *Razlozi i prepreke pokretanja poduzetničkih aktivnosti žena na selu*. U: *Zbornik radova sa znanstvenog skupa „Globalizacija i regionalni identitet 2016.“* na temu „Sociokulturno nasljeđe i gospodarski razvoj“, Šundalić,

A., Zmaić, K., Sudarić, T. i Pavić, Ž. (ur.), 222-234. Osijek, Hrvatska: Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Odjel za kulturologiju i Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. www.cepor.hr/wp-content/uploads/2015/04/GEM_brosura_2016_web.pdf (15.9.2018.)

Attitudes about Entrepreneurial Activity of Women and Men with Regard to Selected Demographic Variables

ABSTRACT

Entrepreneurial activity of women and men should be balanced and equally valued. In Croatia participation of men in entrepreneurial activities is two times greater than participation of women, although this gap has slowly been decreasing (though not sufficiently). In order to determine the attitudes about entrepreneurial activities of women and men and to identify differences in attitudes of respondents with regard to their area of living, an indicative survey was conducted on a sample of 1,157 respondents of student population which represents pool of potential future entrepreneurial activity initiators. The results showed that there are differences in the attitudes of respondents from urban areas who agreed more with the claim that entrepreneurship is a male activity ($p < 0.026$) and that men are better in noticing business opportunities ($p < 0.000$). Rural respondents agreed more with the claim that women can have both a successful career and a quality family life ($p < 0.019$).

Key words: women entrepreneurial activity, men entrepreneurial activity, student population, demographic variables